

MÔ HÌNH SINH KẾ BỀN VỮNG: SẢN XUẤT KHOAI TÂY HỮU CƠ TẠI TỈNH THANH HÓA

Tổng quan

Dự án “**Tăng cường năng lực chống chịu với những tác động của biến đổi khí hậu cho các cộng đồng dân cư dễ bị tổn thương ven biển Việt Nam**” đang hỗ trợ những hoạt động sinh kế bền vững nhằm khắc phục thiệt hại về kinh tế tạm thời do công tác trồng và tái sinh rừng ngập mặn ở tỉnh Thanh Hóa.

Đến nay, những hoạt động nuôi trồng thủy sản và chăn nuôi gia cầm đã mang lại hiệu quả bội thu. Tuy nhiên, người nông dân đang phải đối mặt với những rủi ro tiềm ẩn khi buôn bán sản phẩm bởi các yếu tố biến động thị trường, người mua kiểm soát giá cả, hoặc thương lái không có cam kết cụ thể từ doanh nghiệp khi thu mua.

Thiết lập quan hệ đối tác bền vững giữa người nông dân, viện nghiên cứu và doanh nghiệp là điều quan trọng để phát triển thêm nhiều quy trình sản xuất bền vững.

Để tăng cường hỗ trợ cho những thành quả về lâu dài của nông dân, dự án đã phối hợp với Viện Sinh học Nông nghiệp, Công ty thực phẩm Orion Vina và địa phương triển khai **canh tác khoai tây hữu cơ trên 30 ha** tại 3 xã ven biển của tỉnh Thanh Hóa.

Mục tiêu

- Thiết lập **cam kết ba bên** giữa nông dân, nhà cung ứng hạt giống chất lượng và bên thu mua sản phẩm.
- Tạo **cơ hội làm sinh kế** cho người nông dân, từng bước đa dạng hóa sản phẩm theo hướng bền vững, vừa sản xuất sản phẩm, hàng hóa, vừa bảo vệ rừng ngập mặn.
- Tận dụng nguồn lao động, áp dụng những **kiến thức truyền thống**, nâng cao **hiệu quả kinh tế**, tạo thêm nhiều **việc làm** cho người dân địa phương, đặc biệt là phụ nữ.
- Nâng cao năng lực của nông dân trong việc áp dụng **kỹ thuật tiên tiến** vào sản xuất và buôn bán khoai tây hữu cơ theo mô hình chuỗi giá trị.
- **Chỉ đạo và hướng dẫn kỹ thuật** cách phòng trừ sâu bệnh, giảm chi phí sản xuất, gia tăng hiệu quả và sản xuất các sản phẩm hữu cơ ảnh hưởng ít đến môi trường.

TÓM LƯỢC MÔ HÌNH

Tình trạng: Hoàn thành

Thời gian: 10/2020 – 04/2021

Phạm vi địa lý: xã Đa Lộc và Hưng Lộc (huyện Hậu Lộc) và xã Nga Bạch (huyện Nga Sơn), tỉnh Thanh Hóa

Đối tác thực hiện: Viện Sinh học Nông nghiệp, Công ty Orion Vina, UBND Xã Đa Lộc, Hưng Lộc và Nga Bạch, Ban Quản lý Dự án tỉnh Thanh Hóa

Những người hưởng lợi từ dự án

375

hộ gia đình
ở 3 xã
(17% chủ hộ là
phụ nữ)

1,041

người trực tiếp
hưởng lợi
(46% là phụ nữ)

375

nông dân được đào
tạo về kỹ thuật sản
xuất khoai tây hữu cơ
(43% là phụ nữ)

Kết quả

Nông dân đã thu hoạch được **16 tấn khoai tây mỗi ha**, trong đó có 13,5 tấn dùng cho mục đích thương mại và phần còn lại để lấy hạt giống. Tổng doanh thu mang lại xấp xỉ 104 triệu đồng/ha (~ 4.500 USD), với **lãi ròng là 45 triệu đồng/ha** (~ 1.900 USD), tăng 300% thu nhập của người nông dân.

HIỆU QUẢ KINH TẾ

- Cây khoai tây mang lại lợi nhuận cao gấp 3 đến 4 lần so với các loại cây trồng truyền thống ở địa phương như lúa, ngô và lạc, mặc dù đây là vụ sản xuất phụ (vụ đông).
- Chỉ đạo kỹ thuật đã hướng dẫn nông dân các phương pháp thâm canh hiệu quả để xử lý hạt giống, làm đất, trồng, chăm sóc, bón phân, canh tác, tưới tiêu, phòng trừ sâu bệnh và thu hoạch.
- Tất cả sản phẩm đạt yêu cầu được bán ngay sau khi thu hoạch và nông dân được thanh toán đúng hạn theo giá đã thỏa thuận, tạo dựng niềm tin trong quan hệ "liên kết 4 bên" (chính quyền - nhà nghiên cứu - doanh nghiệp - nông dân).

HIỆU QUẢ VỀ MÔI TRƯỜNG

- Nông dân được đào tạo, tập huấn về quy trình hữu cơ, cân đối sử dụng phân bón, thuốc diệt cỏ và phân chuồng, giảm dư lượng thuốc trừ sâu và hóa chất.
- Độ phì nhiêu và độ tơi của đất được cải thiện rõ rệt sau thu hoạch, nông dân sử dụng ít phân bón và nhân công hơn cho các vụ mùa tới (lúa, ngô, lạc), và hạn chế được sâu bệnh.

HIỆU QUẢ XÃ HỘI

- Mô hình đã góp phần tạo ra việc làm, thu nhập ổn định cho người nông dân và giảm thiểu những hậu quả không đáng có do khai thác lâm sản không đúng cách.
- Mô hình góp phần hình thành và phát triển vùng sản xuất khoai tây hữu cơ bao tiêu theo chuỗi giá trị. Đặc biệt trong đại dịch COVID-19, khi giá thành của nhiều loại nông sản bị giảm, sản phẩm khoai tây vẫn được tiêu thụ hết đúng theo giá đã được thỏa thuận.

Bài học kinh nghiệm

- Nông dân, nhà cung ứng và người mua phải cam kết đạt mục tiêu của đối phương cũng như của chính mình để xây dựng một mối quan hệ đối tác bền chặt hơn. Minh các thỏa thuận không thể tự đạt được thành quả này, do đó, các cam kết riêng lẻ rất quan trọng.
- Những khó khăn, hạn chế cần được ghi nhận và khắc phục kịp thời thông qua việc giám sát thường xuyên và hỗ trợ kỹ thuật.

THÔNG TIN LIÊN HỆ

Mr. Vu Thai Trung
Chuyên gia Quản lý Dự án,
UNDP Viet Nam
vu.thai.truong@undp.org

Ms. Phan Huong Giang
Cán bộ Báo chí và Truyền thông,
UNDP Viet Nam
phan.huong.giang@undp.org

